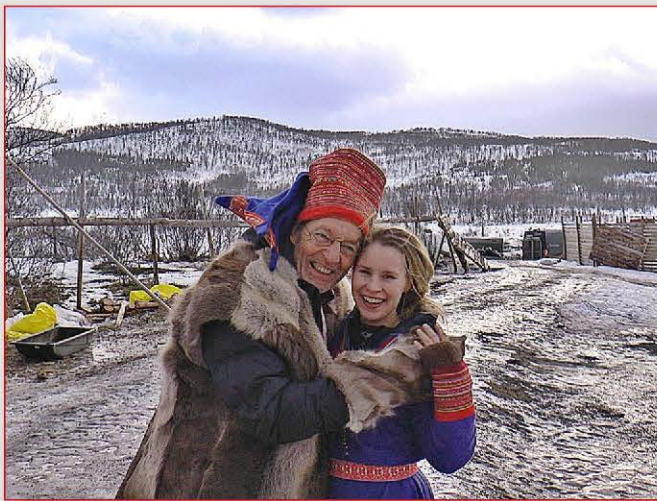

**Poollichtreis naar Tromsø
van 25 tot 30 januari 2017**

Poollichtreis naar Tromsø, Noorwegen van 25 tot 30 januari 2017

Beste medereiziger,

Hierna volgt een verslag van onze korte reis boven de Noordpoolcirkel!

Dit boekje is tot stand gekomen door het mixen van eigen notities en artikels geplukt van Internet. Ook mijn dank aan de verschillende fotoleveranciers.

Tekstinfo:

Weetjes en detailinfo's over specifieke onderwerpen staan in *italic*.

Dit reisverslag zal ook te lezen zijn op de website www.freddyhordies.com samen met vele andere verslagen van Urania reizen en talrijke foto's en videoclips. Omwille van de publicatie op Internet zal in deze bundel geen lijst van deelnemers en e-mail adressen worden opgenomen om de privacy te garanderen.

Reisorganisatie:

Astroreizen: www.astroreizen.be

Werner Hamelinck: wh@urania.be

Reisagent in België: Art of Travel: www.artoftravel.be

Lokale agent: Moment Norway: www.momentnorway.no

Woensdag 25 januari

Afspraak om 09.00u in de luchthaven van Zaventem, aan de apotheek van de inkomhal.

Werner en Hilde zijn er heel vroeg en hebben alles al voorbereid. Naast een leuk programmaboekje krijgen we ook al onze boarding pass, met de exacte seat numbers voor wie er naar heeft gevraagd.

En zo zal het inchecken zich beperken tot de drop off van de koffers.

Dat is althans wat we denken.. Maar de werkelijkheid is even anders. Aan het loket vliegt onze boarding pass in de prullenmand, en dus ook de gereserveerde plaatsen! Alles wordt voor iedereen overgedaan. Geen kat die weet waarom. Eerste incidentje achter de rug.

Om 10.10u begint de boarding en klokslag om 10.55u, zoals voorzien, gaat onze B737-800 de lucht in. Na een rustige vlucht landen we om 12.55u in Oslo.

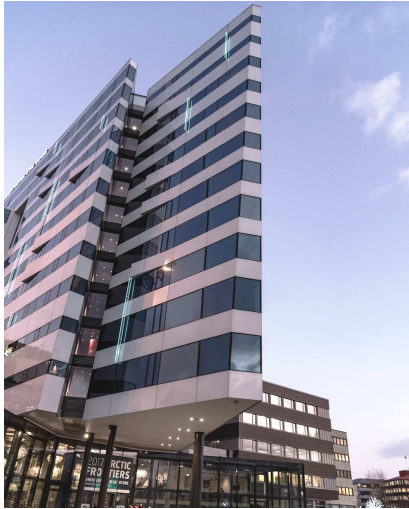
We moeten onze bagage oppikken voor de transfer naar de volgende vlucht. Mooie kans voor diegenen die al 'verboden' goederen hebben opgeslagen en vergeten zijn dat er nog een handbagagecontrole aankomt. Zij kunnen nu de flessen in de hoofdbagage laten verdwijnen.

Maar voor Hilde en Werner loopt het mis: één grote koffer komt niet opdagen... is in Brussel blijven staan! 2de incident is een feit...

Onze volgende vlucht, met een B737/800, begint om 14.50u in Oslo en eindigt om 17.00u in Tromsø. Voor iedereen de eerste keer voet aan grond boven de Noordpoolcirkel!

Het regent en de temperatuur is 5° C. Veel te warm voor deze regio! En er ligt heel weinig sneeuw. De stoepen en delen van de straten liggen er wel spiegelglad bij!

We logeren in het heel mooie Clarion Hotel The Edge. Vóór de ingang staat een beeld van een naakte man...

Diegenen die voor de huur van een thermopack hebben gekozen moeten, samen met de jobstudent-gids, naar de winkel waar die kledij voor ons klaar ligt. Claire en Freddy, Peggy, Anke en Fred hebben, vanuit België, al hun 'maten en gewichten' trouwens doorgegeven.

Een gevaarlijk traject, 400m stappen, op stoepen vol ijs. Niet prettig. Aangekomen aan het pand, blijkt dat dicht te zijn. Uurrooster zogezegd recentelijk gewijzigd. Geen nood, de gids zou bellen... maar de batterij van zijn gsm is plat... Met lege handen opnieuw die gevaarlijke korte wandeling naar het hotel. Leuk is anders... Derde incidentje.

Op ons programma staat:

“Kabelbaan naar Mount Fløya, de perfecte locatie om (met wat geluk) poollicht te bewonderen.

Diner in het restaurant Fjellstua, met schitterend uitzicht over de stad, eilanden en fjorden”.

Het regent... dus maken we ons geen illusie, noorderlicht zal voor een andere keer zijn. Maar er is ook veel wind, en dus... wordt de Cable car trip onverbiddelijk geschrapt! Daar kan uiteraard niemand iets aan doen, maar we noteren het toch als 4de incident (en we zijn nog altijd maar dag 1). Een ervaren reisleader blijft niet bij de pakken zitten, dus ook niet Werner. We krijgen een mooi vervangingsprogramma, een onvoorbereid plan B, met name een diner in een keigoed restaurant.

Om 20.00u worden we verwacht in de Mathallen, op Internet de nr. 12 van de meer dan honderd restaurants in Tromsø, en met een review quotering van 4,7 op 5.

Lijkt volledig te kloppen: we starten met zalm en skrei, gaan door met een heel lekker voorbereide rendiersteak en eindigen met een grandioze chocomousse met chocolade ijskristalletjes. En daarbovenop zicht op de uiterst efficiënte werkwijze in de keuken, de bediening aan tafel volgens de etiquette en duidelijke uitleg bij elke gang. Alleen de wijn valt een beetje tegen. Zeker niet omwille van de smaak, want met 5 man kraken we er twee... Maar wel de prijs valt niet mee. Het is geweten dat alles duur is in Noorwegen, en zeker alcohol. Nu ja, 75€ voor een 'gewone' fles wijn mag inderdaad duur worden genoemd.

Er is uiteraard ook bier verkrijgbaar, het fameus Mack beer.

Weetjes over die brouwerij.

De titel van noordelijkste brouwerij hoort bij Mack, in Tromsø, sinds 1877.

Na 135 jaar productie, verhuist de brouwerij in 2012 naar Nordkjosbotn, ongeveer 70 km. ten zuiden van Tromsø. Met deze verplaatsing ging de titel meest noordelijke brouwerij ter wereld verloren aan Hotel Icefjord, Ilulissat in Groenland. Dit hotel ligt amper 50 meter dichterbij de Noordpool dan Nordkjosbotn.

In 2013 ging de titel naar het nog noordelijker gelegen Svalbard of beter bekend als Spitsbergen wat bij Noorwegen hoort.

Maar in ieder geval heeft Tromsø nog wel de meest noordelijke universiteit, professionele voetbalclub en Burger King ter wereld en sinds 2015 ook weer de noordelijkste brouwerij van Noorwegen, brouwerij Graff.

Mack Arctic Ice is een heldere goudkleurige Pilsener met een alcoholpercentage van 4,5% en is volgens de "Ice Beer" methode gebrouwen. Het bier wordt aan het einde van de vergisting gelagerd bij temperaturen iets onder nul. Er ontstaan kleine ijskristallen die verwijderd worden, waardoor de smaak zachter en bitter wordt.

Uiterst tevreden met dit alternatief t.o.v. de gemiste kabelbaan, keren we terug naar het hotel.

Het is al 23.00u, en iedereen gaat een welverdiende lange nacht tegemoet. We moeten morgen pas om 10.00u vertrekken... wat een luxe!

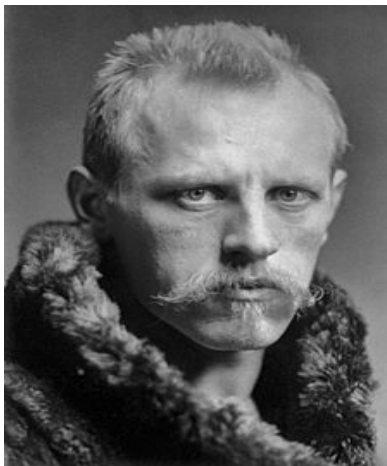

Donderdag 26 januari

Vandaag staan de belangrijkste bezienswaardigheden van Tromsø op het programma.

Met de bus rijden we voorbij het Huis van glas, een oude boot die werd gebruikt om zeehonden te vangen. We zien ook het standbeeld van Fridtjof Nansen.

Wie is die man?

Fridtjof Wedel-Jarlsberg Nansen (1861-1930) was een Noorse ontdekkingsreiziger, wetenschapper en diplomaat.

In 1893 voer hij naar de Noordpool in de 'Fram', een speciaal gebouwd rond schip dat later ook gebruikt werd door Roald Amundsen om zijn expeditie naar Antarctica te voeren.

Toen echter duidelijk werd dat de 'Fram' de Noordpool niet zou bereiken, ging hij samen met Fredrik Hjalmar Johansen (1867-1923) te

voet verder naar het noorden, en bereikte 86° 14' N, destijds (1893) de hoogste breedtegraad ooit behaald, dat wil zeggen de dichtste benadering van de geografische Noordpool.

De twee mannen waren genoodzaakt er te overwinteren en moesten overleven op walvisblubber en ijsbeervlees. Op Frans Jozefland werden ze gered door een Britse expeditie.

Na de Eerste Wereldoorlog kreeg Nansen een hoge functie in de toen opgerichte Volkenbond, een voorloper van de huidige Verenigde Naties. Hij werd in 1921 benoemd tot Hoge Commissaris voor de Russische Uitgewekenen, die zich bezighield met de duizenden vluchtelingen die Rusland verlieten na de Russische Revolutie. De betreffende organisatie, de High Commission for Refugees, was een initiatief van Nansen zelf geweest en was de eerste internationale organisatie die zich bezighield met het lot van vluchtelingen.

Daarvoor kreeg hij in 1922 de Nobelprijs voor de Vrede toegekend. Naar hem is het destijds door de Volkenbond ingevoerde Nansenpaspoort genoemd, de voorloper van het vluchtelingenpaspoort dat kan worden verstrekt aan (erkende) vluchtelingen die niet beschikken over een reisdocument uit het ontvluchte land. De VN-Vluchtelingenorganisatie UNHCR reikt jaarlijks een prijs uit, de Nansen Refugee Award, die naar hem is genoemd.

We stappen het Polaria House binnen, waarin zich onder meer een groot aquarium bevindt. Dit is het meest noordelijk gelegen aquarium ter wereld.

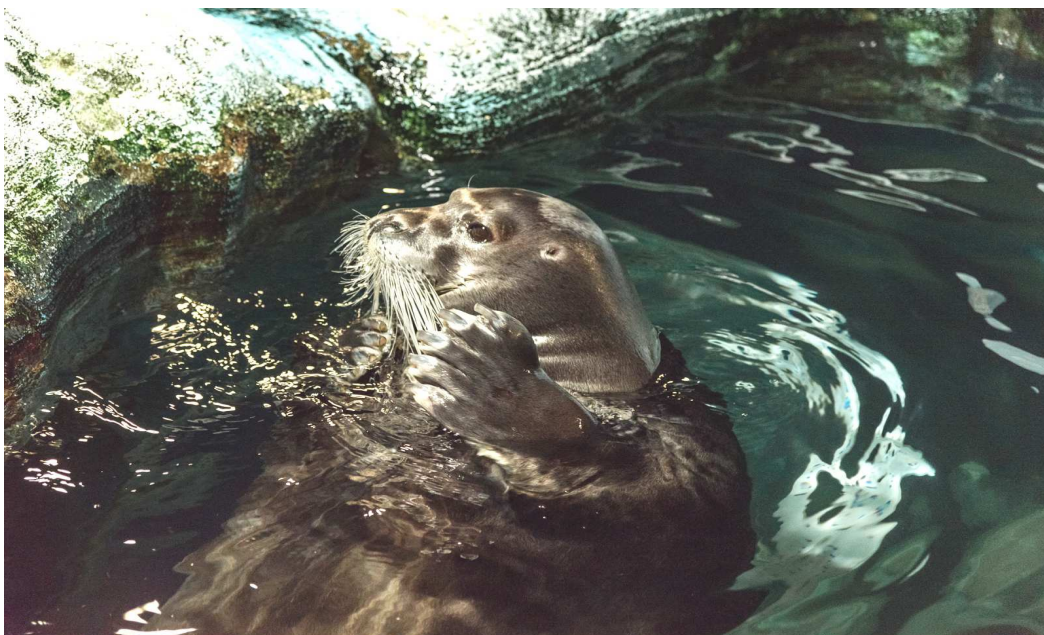
De architectuur van Polaria is heel speciaal: het moet doen denken aan op het land gedrukte ijsgolven door de kracht van de ruige zee.

Maar eerst genieten we van een mooie documentaire over het Noorderlicht. Een leuke déjà-vu...

Aan het einde van de projectie moeten we snel naar het aquarium, want het is etenstijd. De schattige Baardrobben (Bearded Seal – *Erignathus barbatus*) en de Gewone zeehonden (Harbour seal – *Phoca vitulina*) krijgen er hun ontbijt, opgediend door een vijftal verzorgers.

Weetjes over de Baardrobben.

Ze worden 220 tot 250 centimeter lang en 200 tot 360 kilogram zwaar. Ze onderscheiden zich van de andere zeehonden door de veel langere, kleurloze snorharen, die ze gebruiken bij het opsporen van prooidieren onder water. De Baardrob komt voor in ondiepe Arctische kustwateren en nabij

pakijs. Ze zijn te vinden rondom het noordpoolgebied, langs de noordkust van IJsland, Noorwegen, Rusland, Siberië, Alaska en Canada en rondom Groenland en Spitsbergen. Ze trekken zelden ver weg van hun leefgebied.

Met de stevige kop kunnen ze van onderen gaten in het ijs breken, waardoor ze niet eerst een wak hoeven te zoeken. Vijanden van de baardrob zijn ijsberen, orka's, en zelfs walrussen.

Op het land bewegen ze zich voor door beide voorflippers naar voren te strekken, zich vast te grijpen met de sterke nagels en het lichaam voort te slepen.

Baardrobben kunnen tot 30 meter diep duiken en 20 minuten onder water blijven.

Ze leven solitair. Alleen tijdens de rui leven de dieren in groepen. De paartijd valt in midden-mei.

De eigenlijke draagtijd bedraagt ongeveer 8 maanden, maar door een verlengde draagtijd van 10 tot 12 weken worden de dieren pas 11 maanden na de paring geboren, in april of mei.

Een verlengde draagtijd of uitgestelde innesteling houdt in dat de bevruchte eicel zich een paar keer deelt en dan voor een paar maanden ophoudt met groeien. Deze periode van de draagtijd wordt embryonale rust genoemd. Pas in de winter of het voorjaar gaat het embryo verder met groeien, waardoor de jongen in een gunstig jaargetijde verschijnen. Het enige jong wordt geboren op het pakijs. Het jong heeft een geboortegewicht van gemiddeld 34 kilogram.

Weetjes over de Gewone zeehond.

Gewone zeehonden leven langs beschutte kusten in de Noordelijke Atlantische en Grote Oceaan.

In Europa komen ze voor langs de kust van de Oost-, de Noord- en de Waddenzee, en de kust van Noorwegen, Ierland en Groot-Brittannië (met uitzondering van het Kanaal). Ze komen over het algemeen voor op zandbanken, waaronder rond riviermondingen. Ook komen ze voor langs rotskusten.

Zeehonden lijken honkvast te zijn en keren meestal terug naar dezelfde rustplaats. Sommige dieren zijn echter zwervers, en kunnen voor een langere periode wegblijven. De activiteitsperiode wordt bepaald door de getijden: bij vloed wordt er gejaagd, bij eb, wanneer zandbanken en rotseilandjes droog komen te liggen, wordt er gerust. In gebieden waar rustgebieden ook bij vloed droog blijven, zijn zeehonden dagdieren, die 's nachts op de rustplaatsen verblijven.

De zeehonden rusten vaak in grote gemengde groepen, die uit tot wel 1.000 dieren kunnen bestaan. In het water zijn ze vaak echter alleen.

Mannetjes worden maximaal 26 jaar oud, vrouwtjes 32 jaar. De belangrijkste natuurlijke vijanden zijn haaien en de orka.

Ook kleinere aquaria met levende wezens uit de Barentszee, zoals kleurrijke zeeanemonen en zeesterren, verschillende vis- en krabsoorten waaronder de King Crab zijn te zien in de Arctic Walkway.

Dan nog een filmpje over Spitsbergen “Arctic Wilderness” om daarna te eindigen in de souvenirshop waar toch aardig wat wordt gekocht. Vooral de zwarte drinkkom die bij opwarming een mooi noorderlicht te voorschijn tovert, valt in de smaak.

Rond 11.30u steken we de brug over die Tromsø verbindt met het vasteland en begeven we ons naar de Arctic cathedral. Deze Ijszeekathedraal werd ontworpen door Jan Inge Hovig. Anders dan de naam doet vermoeden is het geen kathedraal maar een kerk. De kathedraal van de stad staat

namelijk aan de overkant van het water. We kunnen er helaas niet binnen want er is een begrafenis aan de gang. Dit gebouw zie je al van ver staan en is zeer mooi. Achteraan heb je een mooi glasraam maar omwille van het tijdstip van de dag gaat het effect verloren.

Vanuit deze plek genieten we van een mooi uitzicht over het eiland Tromsø, de brug en de baai.

Maar het blijft ook goed uitkijken om geen slippertje te maken. Overal zijn er verraderlijke ijsplekken die binnen enkele dagen zullen verdwijnen: de temperatuur hier is abnormaal hoog en zal nog een paar dagen blijven stijgen, met name tot 12° C, en dat boven de poolcirkel!

De volgende halte is het Polar Museum. Hier is de grote tentoonstelling van waardevolle objecten binnen in een bestaand oud gebouw gebracht, in tegenstelling met het Polaria House met het aquarium, waar het gebouw werd geconcipieerd in functie van het project.

In dit mooi gerestaureerde oude pand, een douanehuis gebouwd in 1830 en gelegen aan de haven tussen de houten pakhuizen, zouden we rustig een paar uur kunnen doorbrengen, maar onze efficiënte en gezellige Nederlands pratende gids Suzanne, houdt zich aan haar strakke timing.

Aan de hand van vele voorwerpen, opgezette dieren en nagebootste taferelen wandel je als het ware door de geschiedenis van het leven in het poolgebied.

Er is een schat aan informatie gedeeld en tentoongesteld, o.m. hoe de poolreizigers hun tochten hebben voorbereid en uitgevoerd. Ook zeehonden- en ijsberenjacht komen ruim in beeld. Tromsø was hét centrum van de zeehondenjacht in Noord Noorwegen en een zeer gekende plaats voor poolexpedities.

Er is een zaal volledig gewijd aan het leven van Fridtjof Nansen en Roald Amundsen, een andere aan de beroemde ijsbeerjager Henry Rudi die 713 ijsberen heeft gedood..., enz enz. Leerrijk, boeiend en prachtig gebracht, met vele authentieke stukken, klederen en documenten..

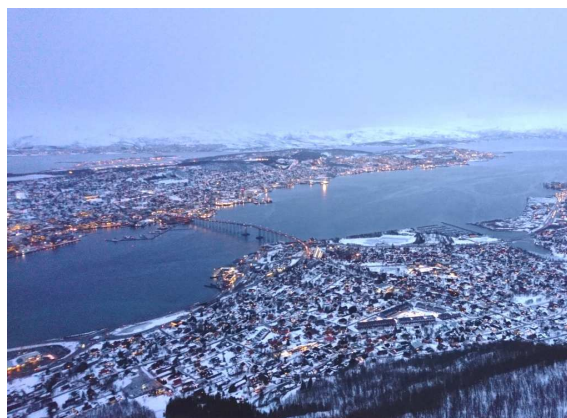
In restaurant Skirri gaan we een Rendierburger eten... Ja, OK, als het echt moet....

Om 13.30u hebben we gedaan met eten en het volgende punt op de agenda is de uitstap met de sneeuwscooter om 17.00u.

Net tijd genoeg om de gisteren afgelaste kabelbaan te doen, denken een paar reisgenoten.

Anke, Rita, Peggy, Marc, Roeland, Ronny en Fred springen in 2 taxi's om 13.40u, en het lukt hen nog nipt om de 'Fjellheisen' van 14.00u te halen. De cabine stijgt langzaam, richting 421 m hoog op de Mount Fløya, prachtig schemerlicht om te filmen en te fotograferen. Boven is het koud, het sneeuwt en er staat een stevige wind. Maar het uitzicht op Tromsø, de lichtjes van de stad, de licht besneeuwde bergen is adembenemend. We hebben nog even tijd voor een (heel) korte wandeling, een warme choco, en we dalen terug af. Na een beetje wachten op de 2de taxi, is iedereen tijdig terug om zich voor te bereiden op de volgende activiteit.

Om 16.45u verlaten we ons hotel, richting Lyngen Alps voor een safari per sneeuwscooter.

Dit is niet het bedrijf en de plek die voorzien was. Onze uitstap werd gecancelled omwille van lawinegevaar op de baan om er naartoe te rijden. In laatste instantie krijgen Werner en de reisagent het nog klaar om een andere company te vinden op een andere locatie. Niet echt een incident, maar we tellen het toch mee voor de fun. Incident nr. 5 dus.

Eerst 45' met de bus, dan 20' ferryboot en dan nog 3' in een klein busje dat 3 maal op en af rijdt om iedereen tot aan het scooterstation te brengen

Het is een kleine zaak, ook qua oppervlakte. We kunnen niet allemaal in de kleedkamer en worden dus opgesplitst in 2 groepen. En dan nog is het wringen en duwen met al die overalls en die schoenen. Toch komt iedereen aan zijn trekken, ook met de handschoenen en de helm, en we kunnen vertrekken.

Enkelen onder ons werpen een blik op het aanpalend atelier en stellen vast dat het er heel rommelig uit ziet...

Na de uitgebreide verkleedpartij kunnen we eraan beginnen.

Peggy en Fred vertrekken met een dubbele handicap: geen lichten en een scheef stuur! Geen verlichting houdt in dat we heel close achter Marc en Anke moeten rijden, zo niet missen we de sporen! En een scheef stuur heeft als gevolg dat je er permanent moet aan denken het stuur nooit recht te houden wanneer je rechtdoor wil rijden. Weinig comfortabel, niet evident en geeft een zeer onveilig gevoel...

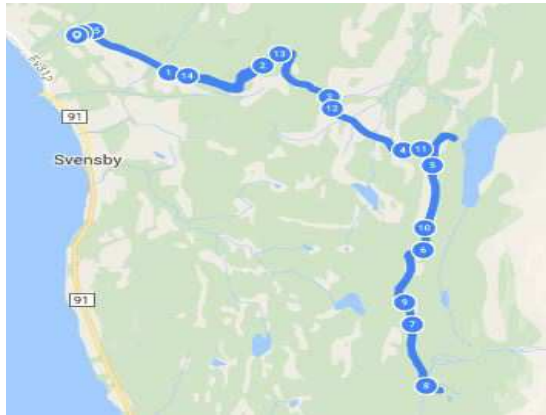
Na de eerste stop roepen we er één van de begeleiders bij: hij krijgt de verlichting aan de praat, maar wat het stuur betreft blijft het bij: "I can't help you, sorry". En daarmee is de kous af! Dit incident krijgt nummerke 6.

Na de tweede stop komt Werner tussen en staat de begeleider zijn "machien" af. Ander model, zwaardere motor, dubbele achteruitkijkspiegels... We feel good!

Er ligt weinig sneeuw, de tocht is ruw en bumpy, zeer vermoeiend voor de armen en schouders. De gidsen doen wel hun best: om de zoveel kilometers bouwen ze een stop en een korte rustpauze in. Heel verstandig.

Het is donker, nat en koud... niet echt gezellig maar een ware challenge! And we did it!

Dankzij een geniale app van Roel kunnen we vaststellen dat we 15,2km hebben afgelegd in 46

minuten, dat is 19,5km/u gemiddeld. Roel haalde met zijn scooter een topsnelheid van 54,8km/u.

Onderweg krijgen we een streepje noorderlicht te zien! Zwak, toegegeven, maar beter dan niks!

De mensen hier waren niet echt voorbereid op zo'n groep. Vrij laat verwittigd, en toch tijd gevonden om een diner ineen te steken. In plaats van een uitgebreid avondmaal in een verwarmde lavu, wordt het een lekkere vissoep en warme chocomelk in een houten hut. We hebben het hier goed, de mensen hebben aangeboden wat ze konden, en dat is zeer verdienstelijk.

In dit 'restaurant' wordt uiteraard veel nagepraat over de ervaringen met de scooters. Een half uur later, tijdens de busrit na de ferry, is het opvallend stil... bijna iedereen doet een zalig dutje. Rond 23.00u komen we aan is het hotel en iedereen ligt snel onder de dekens.

Vrijdag 27 januari

Vanmorgen moeten we met de koffers sleuren, want we verlaten deze namiddag het hotel.

We geven ze af aan de receptie, we ontbijten en we staan klaar voor de bus die ons om 09.00u komt halen. Of eerder "zou komen halen"... Het zoveelste misverstand! We begrijpen nog altijd niet hoe Hilde en Werner het overleven... 50 % van hun bagage vliegt nog steeds ergens rond en de misverstanden en annulaties en plannen B blijven zich maar opvolgen.

Geen bus voorzien. Of misschien toch wel, maar dan om 10.00u en aan het Radisson hotel...

OK, dan doen we dat dan maar... en we noteren: incidentje nr. 7.

Maar we krijgen wel, rond 08.45u, een beetje poollicht te zien, een heel klein beetje... Enfin, dat denken we toch...

We delen de bus met een andere groep om naar onze bestemming te rijden, met name een Sami familie waar ons een tocht met rendierslee te wachten staat. Maar het weer zit niet mee.

De Nederlandse gids legt ons uit waarom de tocht niet doorgaat: de veiligheid van de rendieren, want er is overal ijs. Terechte beslissing ten gunste van de beestjes en onszelf. En voor wie het niet zou gehoord hebben, legt hij het nog 4 keer uit. Leuk!

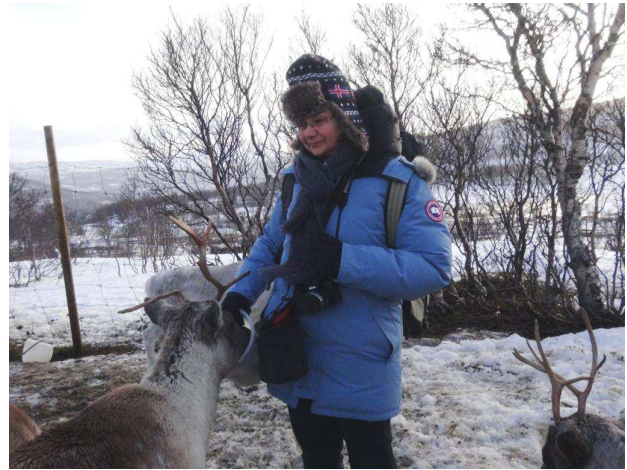
De andere groep die in de bus zit is ook aan zijn zoveelste plan B: ze doen de rendieren, ter vervanging van de hondensleetocht die is afgelast... Dat belooft voor ons voor morgen...

We komen aan in het Tromsø Arctic Reindeer Park in Tønsvik, worden hartelijk ontvangen door de eigenaar Johan-Isak en krijgen een uitgebreide uitleg over de Sami cultuur en hun tradities.

De rendieren in het wild hebben het heel moeilijk nu: in de winter voeden ze zich met grassen die ze ruiken onder de sneeuw en met de voorpoten blootleggen. Nu is er geen sneeuw, maar heel veel ijs, met als gevolg dat de dieren honger lijden en moeten worden bijgevoerd. Met jeeps trekken de Sami's de bergen in om voedsel aan te brengen...

Wij gaan op onze beurt de rendieren voederen. Maar dan wel in een grote afgesloten weide. Ook leuk, met allerlei toestanden van dieren die duwen, die gulzig zijn, die vechten of er zelfs in slagen om onze emmers uit de handen te slaan of te trekken, andere rendieren verdwijnen met volledige kop in de bijna lege emmers, reisgezellen die uitglijden op de gladde ondergrond die bestaat uit een mix van ijswater en rendierpoep...!

Heel leuke opvulling van de tijd, gelukkig met droog weer!

En opnieuw denken we poollicht te zien, maar blijkt dat het een nog zeldzamer natuurverschijnsel is dan het noorderlicht: een parelmoerwolk! Bijna iedereen heeft ze kunnen zien en er worden tientallen foto's van genomen!

Weetjes over de parelmoerwolk.

Een parelmoerwolk of polaire stratosferische wolk komt voor op zeer grote hoogte, in de stratosfeer.

De meeste wolken, die bestaan uit waterdruppeltjes of ijskristallen, komen voor in de onderste twaalf kilometer van de atmosfeer. Deze luchtlaag kan veel vocht bevatten dat bij afkoeling overgaat in waterdruppeltjes of ijskristallen en zichtbaar wordt als wolken. Boven twaalf kilometer hoogte bevindt zich een luchtlaag die stratosfeer wordt genoemd. Deze bevat ook het meeste ozon en daarom spreekt men ook wel van de ozonlaag.

Deze ozonlaag bevat vrijwel geen water en ook wolken komen op deze hoogte zelden voor.

Alleen bij temperaturen onder -80°C kunnen zich op deze hoogte wolken vormen. Deze tamelijk kleine wolken worden vanwege hun prachtige kleurschakeringen parelmoerwolken genoemd. De kleurenpracht wordt veroorzaakt door zeer kleine ijskristallen waaruit de wolken bestaan.

De kleuren zijn het best te zien enige tijd na zonsondergang of vóór zonsopgang als het aan het aardoppervlak donker is, maar op twintig kilometer hoogte de zon schijnt.

Vooral in Groenland en Noorwegen komen ze voor en sommige winters worden ze ook op zuidelijker gelegen plaatsen in Europa waargenomen.

Ook boven de Zuidpool is het 's winters hoog in de atmosfeer koud genoeg om wolken te vormen. Hier worden ze Polaire stratosferische wolken genoemd en zijn ze groter dan de parelmoerwolken. Deze wolken bestaan niet alleen uit ijskristallen van water, maar bevatten ook verbindingen van salpeterzuur en water. De massale vorming van deze wolken leidt uiteindelijk tot afbraak van ozon en de vorming van het "ozongat" boven de Zuidpool.

We krijgen een middagmaal, bestaande uit lekkere rendiersoep en koffie, thee en warme choco à volonté. Het is heel druk in de 'tent', heel veel volk.

De zaak is nieuw, pas één jaar open en wordt gerund door een jong koppel met ondernemersgeest. Johan-Isak is een Noorse Sami, zijn echtgenote een Finse.

In traditionele klederdracht geeft hij uitleg over het leven van de Sami, de cultuur, de kledij. En het bezoek wordt afgesloten door een Joik performance, een traditionele Sami volkszang,..

We keren terug naar Tromsø, pikken onze koffers op, en om 14.30u staan we klaar voor de busrit die ons naar het eiland Sommarøy gaat brengen. En d'r is een koffer bijgekomen! Welke weg de valies van Hilde en Werner heeft afgelegd, weten we niet. Het belangrijkste is dat ze er bij is!

Op weg naar Sommarøy rijden we in een heel lange tunnel, waar zelfs een kruispunt mét rotonde in zit!!

Na een uurtje rijden komen we aan in ons Sommarøy Arctic Hotel. Zeer vriendelijke mensen. Een deel van het hotel is een bouwwerf: het hotel krijgt er een aantal cottages bij. Bijna overal is er bouw materiaal te vinden... er wordt fors uitgebreid.

We logeren zowel in kamers als in boathouses of bungalows, de ene met terras over het water, de andere op 2 verdiepingen met 2 badkamers en nog anderen met privé sauna!

Na het eten worden we naar een heel donkere plek gebracht, in een gebouwtje speciaal neergezet om gezellig op Noorderlicht te kunnen wachten. De eigenaar verzekert de shuttle tussen het hotel en zijn gebouwtje. Hij toont ons dia's van de omgeving, de natuur, noorderlicht en de verschillende fases van de bouwwerf van deze plek. En hij vertelt ons over zijn werkongeval (is hand kwijtgespeeld) en over zijn echtscheiding: op een dag verdwijnt zijn echtgenote met een buschauffeur...

Het zal ons niet lukken om iets waar te nemen, het is zwaar bewolkt, het regent af en toe. We houden het voor bekeken en zakken terug af naar het hotel.

Zaterdag 28 januari

Na een lekker ontbijt vertrekken we naar het eiland Kvaløya: het programma voorziet een hondensletocht en tegen alle verwachtingen in gaat die dus wél door! Iedereen gelukkig!

We komen aan in het Husky kamp en worden onthaald door het geblaf van tientallen lieve en enthousiaste honden. Ze hebben hier 120 honden, en jaarlijks 15 puppy's uit 2 nesten.

De ene helft van de honden zit in grote rennen, de andere helft ligt aan de ketting (heeft iets te maken met een nieuwe wetgeving...).

De honden die we hier zien zijn van de Alaskan Husky Lineage.

De Alaskan Husky is in wezen een jong type hond, die pas in 1920 ontstaan is door toedoen van Johnny Scotty Allen. Het is een kruising van de Siberian Husky met de Ierse Setter en de wolf. Het is hem gelukt om dit type standvastig te maken. Deze zou de Aurora Husky worden. Krantenartikels gaven destijds de naam Alaskan Husky aan dit toch zeer performante type hond. Vanwaar ook deze benaming.

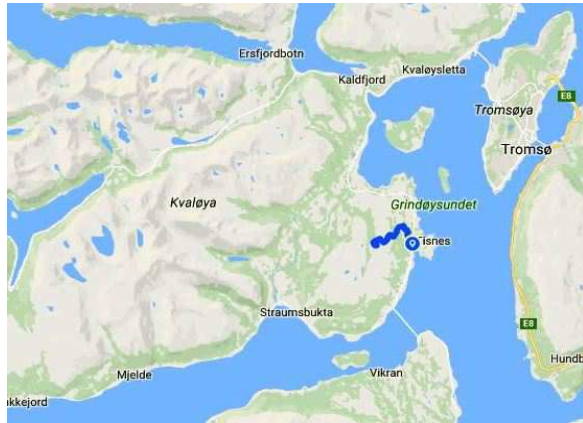
We krijgen een duidelijke uitleg over hoe met de honden en slee en vooral met de rem om te gaan. De honden zijn zo enthousiast en zo sterk dat we ze niet lang mogen/kunnen hun vrije gang laten lopen; het gaat echt te snel en het gebrek aan sneeuw maakt dat de weg er zeer hobbelig bij ligt. Er moet dus heel veel worden geremd, en dikwijls met 2 voeten tegelijk. Wanneer de rem dan de wortel van een boom raakt, worden we hevig doorheen geschud. Op een bepaald ogenblik komt er een slee relatief snel aan, terwijl iedereen gestopt is. De slee botst tegen die van Peggy en Fred en gaat verder op zijn elan door. En wat zien we? Chantal zit op de stoel en Peter staat niet aan de teugels... niemand om te remmen dus... Enkele seconden later komt Peter te voet aangelopen... is door een rembeweging van de slee geraakt, en dat is het leukste wat de honden kan overkomen: niemand meer op de rem!

De honden kakken, blaffen en soms bijten ze naar hun buurhond terwijl ze lopen. Bij Anke en Roeland moeten honden van plaats gewisseld worden.

Een andere leuke anekdote: bij Claire en Marc geraakt een hond los en loopt alleen weg, steekt iedereen voorbij tot wanneer de Fred hem bij de halsband kan grijpen en bijhouden tot wanneer een gids eraan komt.

Het wordt uiteindelijk een sleetocht van 47min. en we leggen in die tijdspanne 7,5km af.

Onze gemiddelde snelheid, 4 stops en 2 incidenten inclusief, is 9,5km. Maar op een recht stuk halen we exact 22,852km/u. Wat Roel en een app allemaal kunnen meten!

Blijkbaar werden de uitbaters hier heel laat op de hoogte gebracht van onze komst. Laat het ons incident nr. 8 noemen. Er wordt gezorgd voor een lekkere cake, koffie, thee en warme choco.

Maar de meeste mensen verwachten dus nog wel een echte lunch. Werner moet dus nog snel een middagmaal bestellen voor wanneer we in het hotel aankomen. En dat lukt !

Na het eten zijn we vrij. Rusten, wandelen, sauna en open lucht hot tub, niks moet en alles kan. Relax! Zalig! Dromen van zon, sneeuw en poollicht, onder andere...

Om 19.00u genieten we van een lekker koud en warm buffet, voldoende keuze, van alles wat, gekende en minder goed gekende gerechten.

We hopen dat de wind een beetje gaat liggen, want morgen staat er een boottocht op het programma. Er wordt 6 à 7 Beaufort verwacht.... Het zal toch niet waar zijn, zeker... er hangt annulatie in de lucht...

Rond 22.00u zien we een klein beetje poollicht, maar het is echt niet veel. Iedereen kruipt onder de wol, een rustige nacht tegemoet.

Zondag 29 januari

Vandaag staan bultruggen, vinvissen en orka's op ons menu.

Het weer zit echt niet mee: regen en vooral heel veel wind. Men spreekt nog steeds van 7 Beaufort... Niet zeker of de boot zal uitvaren.

Na het ontbijt wandelen we naar de kleine haven. We moeten ons opsplitsen in 2 groepen, ééntje van 6, en die gaan, stevig ingepakt, de kleine boot op. De rest gaat naar een meer comfortabele boot.

De avontuurlijkgezinde reisgenoten van de kleine groep zijn Anke, Hilde en Werner, Roeland, Peter en Etienne.

Het goede nieuws is dat we wel degelijk gaan uitvaren. Het minder goede nieuws is dat de walvissen vroeger vertrokken zijn dan andere jaren: ze volgen gewoon de trek van hun voedsel, hoofdzakelijk de haring, en die zijn al weg! Maandag werden hier nog meer dan 100 orka's gespot, maar elke dag verminderde het aantal drastisch. De mannen hier laten ons duidelijk verstaan dat de kans heel klein is...

De zee is ruw, heel ruw. Qua moeilijkheidsgraad om te varen, plaatst de captain van de kleine boot deze tocht in de top 5 van moeilijkste of zwaarste boottochten hier. De schokken kunnen zeer hevig zijn. Af en toe raakt de kleine boot de zee niet meer, zweeft een paar seconden los van het water en komt dan met een knal terug op het wateroppervlak.

Anke slaagt erin om door haar stoel te zakken. Er breekt een poot van de stoel en daar gaat ze. De 'plantrekkerij' komt naar boven: het pakket met reddingsvesten moet als poot dienst doen voor de rest van de trip.

We zien af toe een zeearend, maar door de zware golven is het moeilijk hem in beeld van de verrekijker of de camera te houden.

Weetjes over deze zeearend.

Zeearenden worden ook wel "vliegende deuren" genoemd, vanwege hun enorme spanwijdte.

Deze roofvogel is naast zijn afmetingen te herkennen aan zijn stoere kop met grote gele snavel,

de diep gevingerde vleugels en zijn witte staart.

Hij is, met zijn brede vleugels en zijn spanwijdte van ruim twee meter, een bijzonder spectaculaire vogel.

Oorspronkelijk kwamen zeearenden in heel Europa voor; maar in de vorige eeuw is zijn aantal drastisch gedaald, en tegenwoordig geldt hij als zeer zeldzaam. De Europese zeearenden hebben eigenlijk geen vijanden; de mens is zijn grootste vijand. De grote roofvogel werd jarenlang systematisch bejaagd en vergiftigd. Nu het gebruik van

pesticiden is teruggedrongen en met name in Midden-Europa beschermingsmaatregelen zijn genomen, gaat het weer beter met de zeearend. In Noorwegen leven er zo'n 2.000. Dat is bijzonder veel; in bijna geen enkel ander land leven meer dan 100 zeearenden in totaal.

Hier vliegen ook minstens drie soorten meeuwen.

De Grote mantelmeeuw (Great Black-backed gull - *Larus marinus*), de Stormmeeuw (Common gull - *Larus canus*) en de Grote burgemeester (Glaucous gull - *Larus hyperboreus*). Ze kunnen alle drie worden waargenomen aan onze kust in de winter.

Weetjes over onze meeuwen.

De grote mantelmeeuw is de grootste soort meeuw, 74 cm lang en heeft een spanwijdte van ongeveer 1,5 meter.

In tegenstelling tot de meeste andere meeuwen, gedragen grote mantelmeeuwen zich geregeld als kleptoparasiet en predator. Ze beroven heel vaak andere zeevogels van hun prooi, maar zij volgen ook bultruggen, haringhaaien en blauwvintonijnen om te profiteren van de vissen die deze dieren opjagen naar het zeeoppervlak. Grote mantelmeeuwen zijn vooral berucht als predator in zeevogelkolonies waar zij eieren en kuikens opvreten van papegaaiduikers, zeekoeten en zilvermeeuwen. Zij kunnen ook volwassen papegaaiduikers, zangvogels op trek en kleine eenden aanvallen, verdrinken en in hun geheel naar binnen werken.

In Nederland en België komt de Grote mantelmeeuw voor als overwinteraar in groot aantal en als overzomeraar in klein aantal, vaak samen met de zilvermeeuw.

De Stormmeeuw lijkt op 'onze' zilvermeeuw, maar dan met geelgroene poten en een groenachtige snavel die bovendien iets slanker en spitsler is dan de snavel van de zilvermeeuw.

Het voedsel bestaat uit insecten, wormen, muizen, vissen, eieren, jonge vogels en afval.

Op de waddeneilanden is de Stormmeeuw het hele jaar door te zien. Aan de rest van de Noordzee- en Atlantische kust komt het dier alleen voor in de winter.

De Grote burgemeester heeft een wit zomerkleed met een lichtgrijze rug. In de winter bevat de kop donkere strepen.

Het voedsel van deze agressieve omnivoor bestaat uit vissen, eieren, aas, insecten en bessen, maar hij doodt voor voedsel ook andere vogels, soms zelfs in de vlucht.

Zijn nest is samengesteld uit opeengehoopt mos, zeewier en gras. Het legsel bestaat uit groenige tot bruine eieren met donkere vlekken.

Zijn broedgebied omvat noordelijke rotskusten en eilanden, meestal in de buurt van een grote kolonie zeevogels en blijft meestal binnen de poolcirkel. De noordelijke kusten van de Atlantische Oceaan vormen het belangrijkste overwintergebied, maar de vogel vertoeft 's winters soms ook langs de kusten van de Noordzee.

Ondanks het slechte weer wordt er veel plezier gemaakt en goed gelachen.

En eindelijk, na meer dan één uur varen, worden de inspanningen beloond. We krijgen minstens 3 verschillende orka's te zien! En niet zomaar het puntje van de rugvin, nee, nee, we hebben zelfs foto's met de duidelijke witte vlek op de flank. Eén mannetje, met de grote vin, komt relatief dicht bij de kleine boot en Peter legt hem vast op de gevoelige plaat... Heel knap!

Weetjes over de Orka.

Orka's (ook zwaardwalvissen genoemd) zijn gemakkelijk te herkennen: ze zijn van boven zwart, van onderen wit, en hebben een witte vlek net boven de ogen. Iedere orka heeft zijn eigen unieke patroon, dat net iets afwijkt van andere orka's, waardoor voor een geoefend oog herkenning en identificatie mogelijk wordt. Ze zijn vrij gedrongen van bouw en hebben een bijzonder opvallende

rugvin (vandaar de naam zwaardwalvis), die tot 2 meter hoog kan zijn. Volwassen mannetjes zijn doorgaans 8 meter lang en wegen gemiddeld tussen de 4 en 6,3 ton. De vrouwtjes zijn iets kleiner, gemiddeld 6 meter lang, en 2,6 tot 3,8 ton zwaar (maximaal 7,4 ton). Bij de geboorte zijn kalveren gemiddeld 2,4 meter lang en wegen 180 kilogram.

In de wateren rond het Verenigd Koninkrijk worden twee types orka's aangetroffen. Bij één type zijn de tanden meestal gaver en de mannetjes zijn er zo'n 2 meter langer dan bij het andere type.

Het minder beschadigde gebit zou betekenen dat dit type een ander dieet en mogelijk niche heeft; het zou bijvoorbeeld alleen leven van zeezoogdieren, terwijl het andere type minder selectief is.

Het eten van bepaalde soorten vis zou het tandbederf veroorzaken. Dat de twee types zo goed uit elkaar kunnen gehouden worden, betekent dat ze in aparte populaties leven. Mogelijk leidt dit ooit tot het ontstaan van twee soorten orka's.

Ze slapen niet volledig: ze moeten immers naar het oppervlak komen om adem te halen en ze moeten opletten voor bedreigingen. Ze rusten uit door de twee hersenhelften om de beurt te laten slapen.

Ze leven in groepsverband. Een troep kan uit 2 tot 90 orka's bestaan, waarbij het oudste vrouwtje de leiding heeft. Orka's vertoeven soms in gezelschap van tuimelaars. Om met deze dieren te communiceren, kunnen ze hun eigen geluiden afstemmen op die van de andere soort! Het dieet van de orka is gevarieerd. Het menu omvat vis, zeevogels (zoals pelikanen, aalscholvers, pinguïns en meeuwen), pijlinktvissen en zoogdieren, zoals de Weddellzeehond, de zeeleeuw en zelfs andere walvisachtigen. Walrussen laat hij meestal met rust. Tot op heden is nog nooit een mens aangevallen door een wilde orka.

Oef! Deze avontuurlijke uitstap is geslaagd!

De grotere boot, met zitplaatsen voor ongeveer 18 man, dient als ferry voor personen- en goederenvervoer tussen bepaalde eilanden. Op één van die eilandjes woonden zeven man, nu nog vier. Op regelmatige basis wordt er voedsel, materiaal en post geleverd.

Onderweg hebben we grote ijzeren bakken gezien, een soort container van een paar tientallen meters lang, die rusten op de zeebodem. Dit is één van de talrijke zalmkwekerijen die het gebied rijk is. Er kunnen tot 80.000 zalmen per container samen zitten.

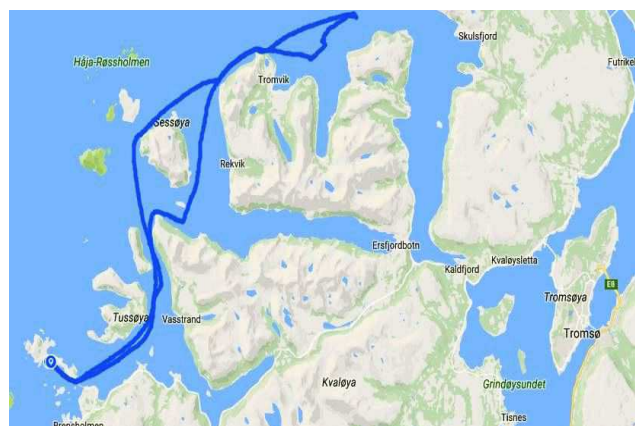

Weetjes over de zalmkwekerij.

In tegenstelling tot wat velen denken, duurt het 2,5 tot 3 jaar om een marktklare zalm te kweken in een viskwekerij. De meeste zalmen brengen hun eerste levensjaar door in zoet water voor ze naar omheinde percelen in open zee worden gebracht, waar ze 18 tot 24 maanden blijven. De bezettingsdichtheid van viskwekerijen wordt gecontroleerd door de Noorse overheid en mag nooit meer dan maximaal 2,5% zalm bedragen voor 97,5% water.

De omheinde percelen zijn breed (30 tot 65 meter diameter) en diep (25 tot 50 meter). Aangezien zalm een vissoort is die exclusief wordt gevoederd op basis van eetlust, volgen de viskwekers het gedrag van de vissen goed op tijdens het voederen, zodat ze op het juiste moment ophouden wanneer de vissen verzadigd zijn. Dit voorkomt dure verspilling van visvoer. De zalm heeft een verbazingwekkend goede voederconversie van 1.09, dat wil zeggen dat er 1.09 kg voer nodig is om een zalm 1 kg te laten groeien in lichaamsgewicht. Voor een kip is de voederconversie 2, voor een varken 6 en voor een rund is maar liefst 9 kg voer nodig om een rund 1 kg te laten groeien. Om de drie jaar moeten de bakken verhuizen, omdat de zeebodem onder de container zwaar vervuild is door de uitwerpselen!

We zijn 3 uur op zee geweest, hebben 75km afgelegd en een maximum snelheid gehaald van 43 km/u, wat met deze weersomstandigheden en 6 Beaufort... héél snel en kei ruw is. Leuk!

Om 13.00u zijn we terug in het Arctic Hotel, waar een lekker buffet op ons staat te wachten. De rest van de namiddag zijn we vrij. Een klein groepje beslist om de nabijgelegen vismijn te gaan bezoeken. We vinden het niet onmiddellijk, maar tientallen meeuwen verraden de locatie...!

We zien hoe de vissersboten worden gelost en op welke manier de vis wordt gesorteerd en gekuist. Milt en ingewanden worden in een paar seconden tijd uit de vis gehaald en in verschillende bakken gegooid: een deel van deze 'afval' zal worden verwerkt in o.m. kattenvoer. Alles gaat heel snel, in een krakend propere omgeving. We herkennen rode poot en zalm... de andere soorten zijn ons onbekend. 't Is toch zó verschillend van het beeld van in de viskraam... Een mooi bedrijfje om te zien functioneren.

Het is koud en bewolkt, er is veel wind maar het blijft voorlopig droog. Voor het avondmaal heeft Werner een verrassing: we eten in een aparte zaal van ons hotel, met mooi gedekte tafel, en we worden aan tafel gediend. Daarbij krijgen we nog een biertje of een glas wijn gratis. En het is niet gedaan: vanavond kunnen we terug naar die donkere plek van de eerste dag op Sommarøy, waar we kans maken op poollicht. Dat zijn allemaal leuke tegemoetkomingen die uit de wacht worden gesleept omwille van de verschillende gebreken in de organisatie bij Moment Norway. Het avondmaal bestaat uit een speciale vissoep, specialiteit van Sommarøy. Naar het schijnt komen mensen speciaal van Tromsø naar hier voor deze soep. Ah bon...

Dat nogal stevig voorgerecht wordt gevolgd door een paar grote schijven vlees met een enorme in dunne schijfjes gesneden 'patat'... We sluiten af met een leuk driekleurig dessertje: het eerste dunne laagje is knalgroen maar blijkt witte chocolade te zijn, de twee andere laagjes zijn framboos en vanille. Het geheel is heel lekker!

En dan voor de allerlaatste keer, een poging tot poollicht...

We worden naar de hut gebracht in de striemende regen.

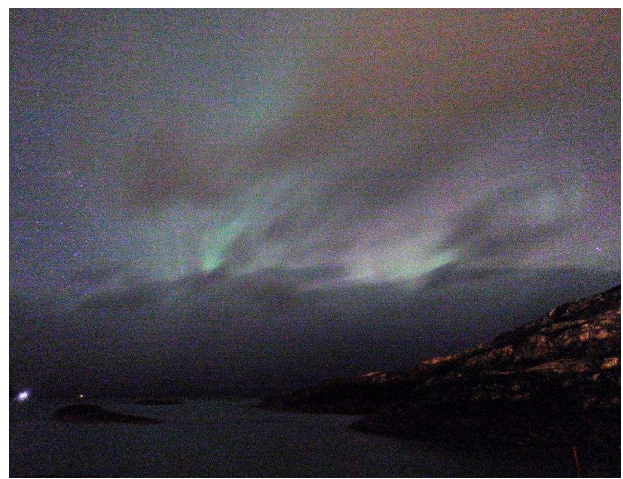
Tot 22.00u zou het regenen en dan zouden er opklaringen moeten komen.

Geduldig wachten in deze goed verwarmde plek, vertellen, moppen tappen, tijd verdrijven.

Om de beurt gaat er iemand naar buiten, maar komt telkens terug met hetzelfde weinig opbeurend nieuws: het regent nog.

Rond 23.00u gaan er verschillende mensen naar huis. Wij hebben zelfs sneeuw tijdens de korte rit.

Maar rond 23.30u worden er enkele sterren zichtbaar, komen er dus kleine gaatjes in de bewolkte hemel en om 23.47u krijgen Anke, Kriske en Jan, Hilde en Werner, Marc en Roeland eindelijk een beetje noorderlicht te zien. Niet spectaculair, maar toch fel genoeg om verticale strepen te onderscheiden. Hun geduld wordt beloond!

Om 02.00u 's nachts zien we, vanop het terras, honderden sterren: alle wolken zijn verdwenen, weggeblazen door die felle wind. Als er nu een KP3 of 4 zou zijn, dan is het bingo.

Helaas moeten we ons tevreden stellen met een smalle en zwakke maar heel lange horizontale lichtgroen gekleurde streep. Echt niet de moeite om andere mensen wakker te maken in het holst van de nacht...

Maandag 30 januari

De laatste dag van de vakantie is een klassieke retourdag. Eten, wachten, vliegen, afscheid nemen...

We ontbijten rond 08.00u en vertrekken een klein uurtje later. Het heeft vannacht gesneeuwd. We zien eindelijk een spierwitte gladde rijbaan, mooie witte velden en hellingen.

Om 11.45u stijgt onze B737-600 op en na anderhalf uur vliegen staan we al in Oslo.

Rustig eten en shoppen, tijd zat, relax. De vlucht naar Brussel verloopt even vlot en om 18.00u wordt er aan de bagageband in Zaventem geknuffeld... Iedereen neemt afscheid van de andere reisgenoten en gaat zijn eigen weg, richting home.

Het was een heel leuke reis, dankzij de goede sfeer in de groep en de toffe activiteiten.

Het weer zat niet mee, maar het beetje poollicht en de orka's op het einde hebben alles goedge maakt.

Dank aan Anke, Chantal, Claire, Etienne, Fredy, Hilde, Jan D., Jan V., Krisje, Lieve, Marc, Mieke, Peggy, Peter, Rita, Robert, Roeland, Ronny en Werner, en tot de volgende poollichtreis!

Fred

